

Balázs Boglárka-életútinterjú

Készítette: Csatári Bence

A beszélgetés időpontja: 2025. 09. 09., Budapest, Mártonhegy

Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

Csatári Bence:

Művésznő, hivatalosan Önt Balázs Boglárka Csilla Piroskának hívják. Hogy lett ilyen sok keresztnéve?

Balázs Boglárka:

A szüleim úgy döntöttek, hogy nekem ennyi magyar keresztnév dukál, ez nem is volt kérdés a részükről, ehhez pedig a *Magyar gyermekeknek magyar nevet adjatok!* című kiadványt vették alapul. Ez a körül jelent meg, amikor engem vártak, és én meg is érkeztem 1943-ban. Ebben találták a Boglárkát és a Csillát – utóbbit Vörösmarty Mihály¹ alkotta –, anyukám jó barátnőjét pedig Piroskának hívták, így ő is bekerült a névadóim közé. Ezzel magyarázatot nyerünk arra is, hogy lányunkat – ő az egyetlen gyermekünk – miért is hívják Auth Csillának.² A nevem amiatt is különlegesnek bizonyult, mert abban az időben nemigen neveztek el senkit Boglárkának, még névnapom sem volt, ugyanakkor amikor a nevem a televízióban és a rádióban ismertté vált, akkor az emberek kezdték megszokni. Még orvosi pályám elején is sokan mondták, hogy a becézett formájú Boglárka nem illik a doktori címemhez, legyek inkább Csilla, de én nem engedtem ebből. Még a betegeimnek is természetes módon mindig Boglárka néni voltam.

Csatári Bence:

A tágabb értelemben vett családjáról mit tudhatunk meg?

Balázs Boglárka:

Mindkét ágon Erdélyből származom, mindkét nagyapám jogász volt, ráadásul mindkettő a postán dolgozott jogtanácsosként, egyikük postaigazgató is lett. Ez aztán öröklődött, mert apám, Balázs Béla is számvevőségi főtanácsos volt szintén a postán. A szovjet hatalomátvétel után B-listára³ került, amivel együtt járt az is, hogy elbocsátották a postáról. Ezután lett zenész, mert nagyon sok hangszeren tudott játszani, de ez elmondható volt a család többi tagjára is, így alakítottunk családi zenekart és énekkart is. Nagyon büszke vagyok még apám fiatalabbik bátyjára, Balázs Ferencre, aki híres unitárius író és tanárember volt. Kedvenc könyvemet is ő írta 25 évesen *Bejárom a kerek világot* címmel, amelyben két év alatt összeszedett útiélményeit osztotta meg népszerűsítő formában. Ebből kiderül többek között az, hogy volt, amikor mosogatott és volt, amikor rádióban énekelt valamelyik országban, hogy pénzt keressen a további utazásaihoz. Egyébként anyám és apám is Kolozsváron született, de Budapesten ismerkedtek meg egy postás rendezvényen, miután 1920-ban a

¹ Vörösmarty Mihály (1800–1855) költő, író, ügyvéd, táblabíró, a Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy Társaság rendes tagja, a magyar romantika egyik legnagyobb alakja, a *Szózat* szerzője.

² Auth Csilla (1972) eMeRTon-díjas énekesnő. Legismertebb feldolgozása az 1998-as *Féltetek* című duett, amelyet Szolnoki Péterrel adott elő. 1990-ben kezdett el énekelni Toldy Mária musical stúdiójában, majd Gergely Róbert első lemezén vokálozott. Hosszú évekig dolgozott a Calypso Rádióban mint zenei szerkesztő. 1990–1998 között mások mellett Charlie, Zorán és Ákos lemezein háttérénekelt. Négy szólólemeze jelent meg, amelyek közül az első aranylemez lett.

³ Az állami alkalmazottakat, hivatalnokokat 1945 után kommunista nyomásra átvilágították a második világháborús tevékenységüket illetően. Akik valamilyen módon kompromittáltak magukat – például szélsőjobboldalinak bélyegzett párt tagjai voltak vagy beléptek a Volksbundba, illetve tevékenységükkel segítették a német megszállást –, azokat elbocsátották állásaikból.

trianoni békediktátum után Magyarországra költöztek. Frigyükből született rajtam kívül a nálam öt évvel idősebb nővérem, Enid, aki zongoraművész-tanárnő lett.

Csatári Bence:

Itt el is érkeztünk ahhoz, hogy megbeszéljük, milyen zenei hatások érték Önt gyermekkorában.

Balázs Boglárka:

Nővérem már szépen zongorázott, amikor én az első dallamokat elkezdtem dalolni, de a későbbiek során is sokat segített egy-egy zeneszám elsajátításában. Lányom, Csilla is nála tanult kilenc évig zongorázni. Apám is, miután útilaput kötöttek a talpára a postánál, zenészként folytatta az életét, még Tabányi Mihály⁴ zenekarában is játszott sokáig nagybölgösként, akikkel bejárták a világot. Sajnos nem éltünk sokáig együtt, nagyjából ötéves lehettem, amikor otthagya anyukámat, aztán később el is váltak. De ettől függetlenül mi otthon mindig énekeltünk, az anyukám, a nővérem és én, ráadásul három szólamban. Nagymamám gramofonján is rengeteg zenét hallgattunk, közöttük sok operett volt. Négyszobás lakásban éltünk, az egyik szobában két zongorával, melyek közül az egyik angol, a másik bécsi mechanikás volt. A kettő között az a különbség, hogy míg az előbbi lágyabb, finomabb hangzású, addig az utóbbinak tartósabb és keményebb a hangja, alapvetően a bécsit használják gyakorlásra, az angolt pedig koncertezésre.

Csatári Bence:

Édesapjáról köztudott, hogy még Tabányi Mihályon kívül is igen híres zenekarokban játszott.

Balázs Boglárka:

A legnagyobb név Holéczy Ákos⁵ volt, ebben az együttesben zongorázott Bágya András⁶ és Dégel Károly, valamint két énekesnőjük a korszak két legelismertebbje volt, Hollós Ilona⁷ és Ákos Stefi.⁸ Nagyon szerettem őket, óvodába nem is jártam, őket hallgattam, amikor csak tehettem és mindent énekeltem velük. Alig voltam hároméves, amikor – ezt mások mesélték, én még nem emlékszem erre – Ákos Stefi egyszer azt mondta nekem, hogy olyan szépen énekelek, hogy biztosan énekes leszek. Erre elkomorodtam és azt vágtam rá, hogy én nem leszek énekesnő, hanem fül-orr-gégész, hogy meggyógyítsam azokat a gyerekeket, akiknek fáj a fülük. Nekem sokszor fáj a fülem, és az orvos nagybátyám, Kratochwill Ede,⁹ Duci bácsi – aki a példaképem és a mesterem – mindig meggyógyított. Elmondhatom, hogy bizony amióta az eszemet tudom, mindig is fül-orr-gégész szerettem volna lenni, még akkor is, amikor az éneklés nagyon jól ment. Ez az álmom valóra vált, az éneklés után ezzel a nemes és

⁴ Tabányi Mihály (1921–2019) eMeRTon-díjas harmonikaművész és dzsesszzeneész, az 1940-es és 1950-es évek legnépszerűbb harmonikása volt.

⁵ Holéczy Ákos (1943–2016) a Holéczy-zenekar vezetője és névadója, klarinét- és szaxofonművész volt, aki az ötvenes-hatvanas évek fordulóján az egyik legnépszerűbb dzsessz-zenekart irányította.

⁶ Bágya András (1911–1992) eMeRTon-díjas magyar zeneszerző, érdemes művész, a Kádár-rendszer könnyűzenei életének egyik meghatározó alakja. A Magyar Rádióban zenei rendezőként is elévülhetetlen érdemeket szerzett. Első felesége Hollós Ilona volt, majd válásuk után 1965-ben vette feleségül Toldy Máriát, akivel a házassága azonban nem volt hosszú életű, később Kemény Katalin közgazdászt vette feleségül.

⁷ Hollós Ilona (1920–1993) karrierje a negyvenes években kezdődött, de táncdalénekesként a sikersorozata a hatvanas évek végétől megszakadt. A Magyar Rádió befolyásos zeneszerzőjének, Bágya Andrásnak az első felesége volt.

⁸ Ákos Stefi (1919–2005) Holéczy Ákos dzsesszzeneész felesége, az ő keresztnévét vette fel művésznévként. Már a negyvenes évek elején elindult táncdalénekesi karrierje. A hatvanas években a beatgeneráció feltűnésével visszavonult, és több évtizedig tanította a feltörekvő nemzedékek énekeseit, mások mellett Cserhádi Zsuzsát, Vikidál Gyulát és Kalapács Józsefet.

⁹ Kratochwill Ede (1911–1990) nagy tekintélyű, híres fül-orr-gégész orvos volt, több kiadvány szerzője.

értelmes hivatással töltöttem az életemet, sokak meglepedésére. Duci bácsi persze sokszor megpróbált lebeszélni az orvosi pályáról, mondván, hogy ez nem nőknek való, főleg nem a fül-orr-gégészet, mert ott nagy műtétek vannak. Javaslatára szerint ahhoz, hogy a férfi kollégáim is fel tudjanak nézni rám, el kellett sajátítanom valamelyik különleges részterületet. Ez lett a foniátria, a hanggyógyászat, mivel a színpadi múltam is erre predesztinált. Amikor énekesnő lettem, akkor is folyamatosan konzultáltunk nagybátyámmal a hangszalagjaim aktuális állapotáról, aminek később nagy hasznát vettem.

Csatári Bence:

Ha még a gyermek- és ifjúkoránál maradunk, óhatatlanul felmerül a kérdés, mire emlékszik 1956-ról, amikor már 13 éves volt?

Balázs Boglárka:

Nagyon is sokra, mert a Kmetty György utcában laktunk, ami a Bajza utcai szovjet nagykövetséghez nagyon közel volt, s emiatt nagyon heves harcok zajlottak felénk, még a háztetőkről leadott sorozatlövések is tisztán élnek az emlékezetemben, félelmetes volt. Édesanyám és nővérem, Enid, ezalatt a Szabolcs utcai kórházba járt, hogy a felkelőknek kötszert készítsenek, és segítettek az ápoló személyzetnek. De ami számomra még ennél is érdekesebb, hogy én a forradalom kitörésének napján, 1956. október 23-án a Császár fürdőben egy úszóversenyen vettem részt, amit 50 méteres mellúszásban meg is nyertem. Nagyon boldog voltam, és amikor a társaimmal elindultunk volna hazafelé, láttuk ám, hogy nem jár a villamos. Kimentünk a körútig a 4–6-os megállójába, de az sem közlekedett, és ekkor mondták nekünk, hogy a rádió épületénél már lőnek. Nagyon elborzadtunk, de persze munkált bennünk a kíváncsiság is, hogy miről maradtunk le. Gyalog hazatértem, ahol anyukám és nagymamám rőmizett, majd anyukám, nővérem és én kimentünk az Andrássy útra, ahol skandálta a tömeg, hogy „Ruszkik haza!”, „Magyar népnek kenyeret, Rákosinak¹⁰ kötelet!” Így fordulhatott elő, hogy ott lehettem annál a felemelő pillanatnál, amikor a Sztálin¹¹-szobrot ledöntötték és elkezdtek kalapálni, majd ezután a szemfülesebbek még vihettek is haza magukkal egy-egy darabot belőle. Mindeközben középületekről sorra verték le a kommunizmus hírhedt jelképét, a vörös csillagot. Aki ezt nem élte meg, el sem tudja képzelni, mekkora eufóriában úsztunk. Vidéki honfitársaink szakadatlanul hozták nekünk, fővárosiaknak az élelmet, életemben annyi libát nem ettem, mint akkor. Amikor pedig 1956. november 4-én láttuk sorra jönni a szovjet tankokat, mindenki sírt, tudtuk, hogy egy álomnak vége szakadt.

Csatári Bence:

Aztán jött a megtorlás, majd a kádári konszolidáció, és utóbbi célul tűzte ki egyebek mellett, hogy az ifjúságot megnyeri a kommunizmus számára. Ehhez pedig jó és felfrissített stílusú könnyűzene, filmek és színdarabok is kellettek, így kapóra jött a rendszernek, hogy jött egy felnövekvő nemzedék, benne tehetséges énekesekkel, művészekkel, így Önnel is. A Madách

¹⁰ Rákosi Mátyás (1892–1971) a Magyar Kommunista Párt, majd 1948-tól a Magyar Dolgozók Pártja főtitkáráként irányította az országot gyakorlatilag 1945 és 1956 között, s ezzel egy korszak névadója lett. Uralma alatt a szovjet megszállás befolyása teljes mértékben érvényesült Magyarországon, az ország nem volt független. Rákosi Mátyás nevéhez fűződik a kommunista diktatúra kiépítése és annak legbrutálisabb időszaka, amelyet a mindennapi terror és a nélkülözés jellemezett. Életének utolsó tizenöt évét a Szovjetunióban töltötte száműzetésben.

¹¹ Joszif Visszarionovics Sztálin (1878–1953) grúz származású szovjet politikus, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának főtitkára (1922–1934), majd titkára (1934–1953). 1941-től előbb a Népbiztosok Tanácsa, majd a Minisztertanács elnökeként a Szovjetunió kormányfője, 1943-tól a Szovjetunió egyik marsallja, 1945-től generalisszimusa.

Gimnázium, ahova Ön járt 1957-től 1961-ig, kifejezetten a Színművészeti Főiskola gyakorló gimnáziumaként működött akkoriban.

Balázs Boglárka:

Már a Bajza utcai általános iskolában is állandóan színpadon voltam, részt vettem számtalan szavalóversenyen, amiket megnyertem, s ez folytatódott gimnazista koromban is. Színjátzó szakkörünkkel többször felléptünk, és Olty Magda,¹² a színművészeti rektora oda is jött hozzám egy alkalommal, hogy velem még úgyis találkozik a főiskolán a felvételi vizsgán, mire rávágtam, hogy „Nem, mert orvos leszek!”. A reakciója sem késett sokat, azt mondta nekem nemes egyszerűséggel, hogy hülye vagyok, ha nem a színművészetire megyek. Ezek szerint tehetségesnek tartott a színészi pályára.

Csatári Bence:

Gondolom nem kis logisztikát igényelt, hogy az úszást az énekléssel és a színjátszással össze tudja egyeztetni.

Balázs Boglárka:

13 éves voltam, amikor elkezdtem úszni, ez ma már későinek számít, akkoriban viszont ez volt a természetes. Reggel hattól voltak az edzések, de a gimnáziumban hét órától már énekkarra kellett volna járnom, ugyanakkor elsős gimnazista koromban már az utánpótlás válogatott tagja voltam, nem tehettem meg, hogy előbb elmegyek az edzésekről. Elsőre lehetetlennek tűnt ennek a helyzetnek a megoldása, aztán nagybátyám adott egy tippet, hogy menjek el a Nyár utcai rendelőbe – körzetileg ide tartozott az iskolánk – a fül-orr-gégész orvoshoz, aki gyorsan átlátta a problémámat és adott egy hamis igazolást hangszalagsomó kialakulásáról, amivel megúsztam a kóruspróbákat. Paradox módon fel voltam mentve énekből középiskolai éveim alatt.

Csatári Bence:

Mindemellett hangszerezen is megtanult játszani?

Balázs Boglárka:

Ötéves koromtól zongorázni tanítottak, ahogy a nővéremet is, a Postás Zeneiskolában. Nem szerettem gyakorolni, ezért is fordulhatott elő az, hogy magamra haragítottam a tanárnőmet, aki, miután már harmadszor vagy negyedszer is ugyanazt a hibát vétettem, egy szék karfájával rá akart csapni a kezemre. Én persze elkaptam a karomat, miáltal a zongora billentyűi megsérültek. Erre már anyukám is csak azt tudta mondani, hogy hagyjam abba nyugodtan a zongorázást. Nagyobb koromban Gyermán Istvánnál¹³ tanultam hegedülni, de nála sem gyakoroltam, így ez irányú karrieremnek is vége szakadt. Emlékszem, egy ebéd alkalmával – hegedüleckénk során mindig nálunk evett – ő maga ajánlotta fel, hogy hagyjuk abba, amibe én persze gyorsan és könnyű szívvel beleegyeztem. Hegedülni egyébként szintén a Postás Zeneiskolában kezdtem, Zipernovszky Mária,¹⁴ Zipernovszky Károly¹⁵ unokahúga volt a

¹² Olty Magda (1912–1983) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színésznő, érdemes és kiváló művész, Pálos György színész felesége.

¹³ Gyermán István (1938–1990) Liszt-díjas hegedűművész, főiskolai tanár, 1969-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézete pécsi tagozatának volt tanára haláláig. 1970-től az Országos Filharmónia szólistája, a Pécsi Szimfonikus Zenekar koncertmestere.

¹⁴ Zipernovszky Mária (1900–1974) hegedűművész, zenetanár. Ráth-Végh István második felesége, Zipernowsky Károly unokahúga. Zenepedagógiai művei ma is ismertek és keresettek. Ráth-Végh István születésének 100. évfordulójára jelentette meg életrajzát, *Férjem története* címmel.

¹⁵ Zipernovszky Károly (1853–1942) mérnök, a transzformátor egyik feltalálója, legnagyobb sikere a Róma városát ellátó tivoli erőmű és távvezeték létesítése volt 1892-ben.

tanárom. Nagy megdöbbenésemre, amikor egyik télen Mária néni eltörte a lábát, és a lakására kellett mennem gyakorolni, mert egy iskolai hegedűversenyre készültünk, a férje, Ráth-Végh István¹⁶ nyitott nekem ajtót. Óriási megtiszteltetésként éltem meg, hogy egy ekkora tudású ember azzal törődött, hogy beengedjen engem a Dohány utca 2. alatti lakásukba, ráadásul az ő dolgozószobájában tartottuk ezt a kivételes hegedűórát.

Csatári Bence:

Noha a komolyzene műveléséhez nem érzett affinitást, a Magyar Rádió Táncczenei Stúdiójába bekerült. Ez hogyan történt?

Balázs Boglárka:

Éppen edzőtáborban voltunk, amikor két tréning közötti pihenésünk alkalmával a napozóágyon feküdtünk és rádiót hallgattunk, a táncczenei stúdió növendékei adták elő dalaikat. Egyébként nagyon jók voltak, de egyszer csak megszólaltam, hogy így én is tudok énekelni, mert tényleg így éreztem. Egyik társam ezt kétségbe vonta, mire én írtam egy levelezőlapot a rádióba, hogy jelentkezem a képzésükre. Azt hittem, kidobják a kukába a lapomat, de nem így történt, behívtak felvételizni. Onnan is majdnem elkéstem, papucsban, sportos öltözetben érkeztem meg, az edzések miatt lebarnulva, míg a többiek kisestélyiben, magas sarkú cipőben jelentek meg. Rendesen felkészültem a nővéremmel, a *Barnabőrű hableányt* adtam elő, ami nagyon tetszett a Bágya Andrást is soraiban tudó zsűrinek, és megkértem, hogy énekeljek még valamit. Ez kicsit meglepő volt, mert akik addig előttem voltak, velem ellentétben nem maradtak bent sokáig, hamar ki kellett jönniük. Erre elénekeltem még a *Hófehér gyöngyvirág*ot is, átrakva keringőből négy negyedbe, az is tetszett nekik. Több mint ezer jelentkezőből hetünket vettek fel a stúdióba. Emiatt aztán a versenyszerű úszással azonnal fel kellett hagynom, hiszen napi háromszori edzés már nem fért volna bele az éneklés mellé, annak ellenére, hogy éppen abban az időszakban a Dózsa színeiben 4x100 méteres gyorsváltóban felnőtt Európa-csúcsot úsztunk! A sporthoz kötődik egyébként az első civil „foglalkozásom” is, ugyanis érettségi után kaptam egy úgynevezett sportállást, ami azt jelentette, hogy a Fővárosi Közütemi Díjbeszedő Vállalatnál napi négy órában alkalmaztak, legalábbis papíron, hiszen leginkább az úszással kellett törődnöm. De ezt a színvonalat az élsportban nem lehetett volna tartani a részemről úgy, hogy ekkor már fellépni is elvittek a kollégák, hiába voltam felnőtt válogatott kerettag.

Csatári Bence:

Hogyan zajlott a táncczenei stúdióban a képzés?

Balázs Boglárka:

Csodálatos tanárunk volt Balassa P. Tamás,¹⁷ aki műértő gondnal oktatott bennünket, mindig adott tippeket, hogy milyen nótákat keressünk. Heti egyszer találkoztunk vele egyenként, melynek során zongorán lejátszotta az egyes számokat és instruált is, hogyan kell énekelnünk. Félévente voltak vizsgáink, amiről készültek is felvételek, s ezeket leadták különböző műsorokban. Ezeken az alkalmakon a zenei főosztályvezető Faludi Rezső¹⁸ is mindig tiszteletét tette. Vele nekem soha semmiféle bajom nem volt, valószínűleg azért, mert

¹⁶ Ráth-Végh István (1870–1959) jogász, táblabíró, ügyvéd, író, művelődéstörténész. Szakterülete a művelődéstörténet kuriózumainak könnyed, humoros formában való feldolgozása volt. Írásai félig esszék, félig azonban a szépirodalom körébe tartoznak.

¹⁷ Balassa P. Tamás (1922–2010) zeneszerző, karmester, zongoraművész, hangszerelő, több táncdalfesztiválon vezényelt. 1954-től 1959-ig tagja, illetve hangszerelője volt a Magyar Rádió Táncczenekarának, 1959 és 1985 között pedig ugyanitt tanított a táncczenei stúdióban. 1977-től 1982-ig vezetője volt az Országos Szórakoztatózenei Központ Stúdiójának.

¹⁸ Faludi Rezső a Magyar Rádió Zenei Főosztályát vezette lényegében a Kádár-rendszer elejétől végéig.

egyáltalán nem politizáltunk, sem ő, sem én. Ugyanígy Szentkúti Pállal¹⁹ és Bolba Lajossal²⁰ is korrekt volt a kapcsolat. Összesen legfeljebb két évig lehetett járni erre a képzésre, de ez sem volt kötelező, valakinek elegendő volt egy vagy másfél esztendő. Csoporttársaim közül meg kell említeni Aradszky Lászlót²¹ és Kerényi Gabit.²²

Csatári Bence:

Amikor Ön a tánczenei stúdió növendéke volt, zenei asszisztensi munkakörben is alkalmazták a Magyar Rádió Zenei Főosztályán. Mi volt a feladata?

Balázs Boglárka:

Az operaénekes Andor Évával²³ kettőnket vettek fel dolgozni, az volt a munkánk, hogy a szerkesztők által kijelölt zenei anyagot, azaz a lemezeket mi szedtük össze a hangtárból a különböző műsorokba, majd azok sugárzása után mi is vittük vissza oda. Szerettem ezt a munkát.

Csatári Bence:

Ez idő tájt tette le az Országos Rendező Iroda (ORI)²⁴-vizsgát is?

Balázs Boglárka:

Ez már szinte jött magától, annyira megszoktam a rádióban a megmérettetéseket. Az ORI-székházban, a belvárosi Semmelweis utca 1. szám alatt tartották a vizsgákat nagynevű szakmabeliek előtt, az ORI igazgatóján, Keszler Pálon²⁵ kívül ott volt Faludi Rezső is. Első alkalommal sikeresen vettem ezt az akadályt, Balassa P. Tamás kísért zongorán két zeneszámban, egy lassúban és egy gyorsban. Közben mellesleg kiderült, hogy ez nem is annyira evidens, voltak pályatársaim, akiknek ez nem ment első alkalommal, Németh Jóska²⁶

¹⁹ Szentkúti Pál (1932–1986) a Szórakoztatózenei Osztály vezetője volt a Magyar Rádióban.

²⁰ Bolba Lajos (1931–2018) a Magyar Rádió Zenei Főosztályának gyártási és tervezői rovatvezetője, ő vezette a felvételeket, illetve javarészt ő döntött arról, hogy mely számokat és kikkel vegyék fel. A Magyar Rádió részéről a táncdalversztívalók fő szervezője. Olyan nagysikerű rádióműsorok fűződnek a nevéhez, mint a *Tessék választani!*, a *Made in Hungary* és a *Slágerbarátság*.

²¹ Aradszky László (1935–2017) táncdalénekes, a hatvanas évek egyik legnépszerűbb előadója. 1966-ban megnyerte a Magyar Rádió *Made in Hungary* című versenyét az *Isten véled, édes Piroskám* című dallal. Kislemeze rögzítve ez a szám lett a magyar hanglemezgyártás történetének első aranylemeze.

²² Kerényi Gabi (?–2011) táncdalénekesnő, olyan nagy slágereket adott elő, mint a *Valaki kell nekem* is, a *Messze túl* és a *Naponta írógépen lekopogom*. Családalapítása után pályát módosított és pszichológus lett.

²³ Andor Éva (1939–2014) Liszt Ferenc-díjas opera-énekesnő (szoprán), egyetemi docens, tanszékvezető tanár.

²⁴ Az Országos Rendező Iroda (ORI) 1958 és 1991 között működött belföldi koncertszervező monopolcég volt, az Állami Hangverseny és Műsorigazgatóság jogutódjaként. Lakatos Éva, Keszler Pál, Bulányi László, Bali György és Gál Iván igazgatóként, majd a rendszerváltáskor Gödöllői Lajos kormánybiztosként állt az élén. Mint cenzurális intézmény kiadta a működési engedélyeket, amennyiben az ORI-vizsgákon megfelelték a művészek, illetve megállapította a fellépti díjukat. A zenészeket tudásuk alapján A, B, C és D kategóriákba sorolta, amely egyúttal meghatározta fizetésüket is. A koncerteket egyrészt a ORI maga szervezte a vele szerződésben álló zenészeknek, másrészt a muzsikuskok által lekötött koncerteket előzetesen jóvá kellett hagynia.

²⁵ Keszler Pál (1929–1999) 1962-ben Lakatos Évától vette át az ORI vezetését. Őt váltotta 1977-ben Bali György, akit 1987-ben Bulányi László követett. Ő 1988. november 4-én önkéntes lemondással vetett véget életének, minden bizonnyal az ORI-t ekkoriban érő, a pénzügyi visszaéléseket jogosan firtató gyanúsítások miatt. Így került 1988 végén az ORI élére Gál Iván, aki mindössze 1989 tavaszáig maradt a posztján, ugyanis a cég élére Gödöllői Lajost nevezték ki először miniszteri biztosnak, majd az ORI utolsó igazgatójának.

²⁶ Németh József (1931–2012) a hatvanas évek elején tűnt fel, amikor Mikes Évával közösen elénekelte a *Téli szerelem* című film betétdalát, az *Angélat*. Elegáns stílusa, mindig kifogástalan megjelenése miatt hamar népszerűvé vált a hagyományos tánczene rajongóinak körében. 1963-ban megjelent első kislemezét számtalan más is követte olyan slágerekkel, mint a *Kicsit szomorkás a hangulatom* (1965), a *Nem kell nékem nagyhercegnő* (1965) vagy például a *Négyszemközt*. A beat előretörésével veszített népszerűségéből, Németországba disszidált, csak az 1990-es évek elején tért vissza Magyarországra.

például tudtommal kilencedszerre ment át az ORI-vizsgán. Ami tetszett az ORI-engedélyem megszövegezésében, az az volt, hogy felsorolta, hol és milyen típusú helyeken léphetek fel – köztük volt az Operaház is – „pénzért vagy egyéb szolgáltatásért”. Persze szó sem volt arról, hogy mondjuk tojásokkal fizettek volna ki bennünket a későbbiekben, de nagyon viccesnek találom a mai napig ezt a megfogalmazást. Az Országos Szórakoztatózenei Központ (OSZK)²⁷-vizsga ehhez képest meg se kottyant, sokkal egyszerűbb volt az ORI-nál.

Csatári Bence:

Az igaz, hogy „egyéb ellenszolgáltatásért” is jogosult volt fellépni a sikeres ORI-vizsga után, de ha megnézzük közelebbről, mennyire keresett jól egy kezdő énekes 1963-ban Magyarországon?

Balázs Boglárka:

Eleinte jó ideig, négy évig 150 forint volt a gázsím fellépésenként, aztán többszöri emelés után, amikor 1969-ben abbahagytam az éneklést, 350 forinttal hagytam ott a pályát. Ebben az évben a kezdő orvosi fizetésem 1300 forint volt, tehát alig több mint három fellépés áráért mentem el egy egész hónapra dolgozni a kórházba. De ez akkor engem nem érdekelt, orvos akartam lenni.

Csatári Bence:

Ez viszont nem ment annyira egyszerűen, holott 1961-ben felvételi vizsgát is tett.

Balázs Boglárka:

Kitűnő érettségivel és latin nyelvi tanulmányi verseny győzteseként sem vettek fel elsőre férőhely hiányára hivatkozva, holott kizárólag az számított, hogy jogász felmenőim miatt osztályidegennek számítottam, amit akkoriban úgy hívtak, hogy „X-es káder”. Különösen nagy hangsúllyal esett a latba, hogy édesanyám testvérének a férje polgármester volt Kolozsváron 1940 és 1944 között, sőt anyám másik testvére ugyancsak a Horthy-korszakban követ volt Svájcban, míg az egyik nagyapám az Ébredő Magyarok Egyesületének volt a főtitkára. Az efféle hátrányos megkülönböztetés nagyon igazságtalan volt, és ha nem vagyok ennyire kitartó, az orvosi karrieremet is el tudták volna vágni a kommunisták. Következő évben ez megismétlődött, és csak harmadszorra, 1963-ban sikerült felvételt nyernem, mert akkor már nem a középiskola írt rólam jellemzést, hanem Keszler Pál, illetve az ORI-párttitkár, akik nagyon kedvező képet festettek rólam, mondván, hogy nagyon megbízható munkaerőnek számítok.

Csatári Bence:

Amíg el nem végezte az orvosi egyetemet és az ORI-vizsgát pedig sikeresen lerakta, már beindulhattak az ORI-turnék és a magánszervezésű haknik is?

Balázs Boglárka:

Hogyne, belekerültem a könnyűzenei élet sűrűjébe, nagyon sok helyre hívtak. Az ORI-n kívül még a Szövetkezetek Kereskedelmi, Ipari és Szolgáltató Közös Vállalata (VOSZK) szerződéseit biztosítottak számomra elég sok fellépést vidéki vendéglátóhelyeken. Meg kell

²⁷ Az OSZK a Belkereskedelmi és a Művelődésügyi Minisztérium együttes felügyelete alá tartozott, feladata volt az állami és szövetkezeti vendéglátóiparban, kultúrházakban és tánciskolákban működő népi és tánczenészek, énekesek felügyelete. 1956–1958 között a Művelődésügyi Minisztérium végezte a vendéglátóipari zenészek kategorizálását, ami a működési engedélyek kiadását vagy megvonását jelentette. Ezt a feladatot vette át az Állami Hangverseny- és Műsorigazgatóság 1958. február 1-jétől, illetve ezután az OSZK 1960-tól. A vendéglátós könnyűzenészek egzisztenciája tehát 1960-tól az OSZK jóindulatától függött.

mondanom, jól kerestem, olyan hétvége nem volt, hogy ne lett volna fellépés, az ORI pedig hétközben is foglalkoztatott. Ám azt hozzá kell tenni, hogy a legelitebb körbe nem tartoztam bele, így például nem emlékszem arra, hogy a *Halló, itt Balaton!* című produkcióba beválasztottak volna. 1964-ben a Módos-vokállal énekeltem, gyakorlatilag én is az együttes tagja voltam, együtt léptünk fel, de számos rádiófelvételt is készítettünk. Ugyancsak ebben az évben pedig Deák Tamás²⁸ írt nekem egy dalt *Végem van* címmel, amivel a Magyar Rádió *Tessék választani!* című vetélkedőjén harmadik helyezést értem el. Abból látszik, hogy kifejezetten nekem írta a dalt, mert szerepel benne az a sor, hogy „*[t]udós könyveimet bújom*”. De az orvosi tanulmányaimat sohasem hanyagoltam el, volt, hogy alig aludtam a vidéki fellépéseinkből hazatérőben egy-két órát, és máris mennem kellett az előadásaimra. Nem volt könnyű, de megcsináltam. Az is eléggé emberpróbáló volt, amikor a Kamara Varietében éjszaka próbáltunk, másnap mennem kellett az egyetemre, majd este, színházi időben előadás következett ugyancsak a Kamara Varietében. Hétköznap egy, vasárnap kettő vagy három előadás várt itt rám. Többi között Feleki Kamill²⁹ is fellépett ugyanebben a produkcióban, én pedig Nádas Gábor³⁰ dalát énekeltem, amelyet direkt erre a célra írt nekem. Ez egy három hónapos időszak volt, ennyi időre szólt a szerződése.

Csatári Bence:

A Budai Ifjúsági Park³¹ szintén emblematikus helyszíne volt az ifjúság szórakozásának. Itt is fellépett?

Balázs Boglárka:

Itt és annak téli szórakozóhelyén, a Dália Jazz Klubban is. Az ifiparkban ismertem meg a Bergendy-együttest,³² benne a zongoristájukkal, a jövődöbéli férjemmel, Auth Edével,³³ akihez 1969-ben mentem feleségül. Ehhez hozzá kell tenni, hogy egészen 1969. április 1-ig nem történt köztünk semmi, majd két hónapi egymással való járás után határoztuk el, hogy még abban az évben összeházasodunk. A megbízatásaim mindig kerek egy hónapra szóltak a Dáliában és az Ifiparkban, ezekben az időszakokban minden este fel kellett lépnem. Alapvetően azt énekeltem, amiket a Bergendyék játszottak, javarészt rock and rollokat és twistet, de azért én is javasolhattam számokat. Azért nem volt ennek olyan nagy jelentősége, mert lényegében hasonló volt a zenei ízlésünk. A magyar és az olasz slágereket preferáltuk,

²⁸ Deák Tamás (1928–2024) zeneszerző, karmester, trombitás és zenetanár. Mintegy ötven táncdal, harminc szimfonikus könnyűzenei darab, húsz dzsesszkompozíció, rajzfilmzenék, balettzenék szerzője. Ő írta Fenyvesi Gabinak az *Ádám, hol vagy?* című, az 1967-es táncdalfesztiválon harmadik helyezett számot, de a nevéhez fűződik a *Macskafogó*, a *Kérem a következőt!* (Doktor Bubó) és a *Méza* család rajzfilmsorozatok zenéje is.

²⁹ Feleki Kamill (1908–1993) Kossuth-díjas színművész, táncos, koreográfus, érdemes és kiváló művész.

³⁰ Nádas Gábor (1932–1987) zeneszerző, zongorista. Több mint négyszáz táncdala jelent meg hanglemezen Magyarországon, Dániában, Franciaországban, Nagy-Britanniában, Svédországban és Finnországban. Fia Nádas György, humorista.

³¹ A Budai Ifjúsági Park 1961. augusztus 20. és 1984. szeptember 23. között létezett a mai Várkert Bazár területén. Létrehozását felügyelte a KISZ Budapesti Bizottsága, fenntartója a Budapest Főváros Tanács Közművelődési Főosztálya volt. Igazgatói voltak: Rajnák László (1961–1974), Baráth László (1974–1979), Németh Gyula (1979–1982) és Plainer Tibor (1982–1984). A fővárosban volt három „kistestvére”, a pestlőrinci (ma Pestszentlőrinc), a kőbányai Csajkovszkij Ifjúsági Park és a Csepeli Ifjúsági Park. Utóbbi hivatalosan a csepeli Radnóti Miklós Művelődési Központ felügyelete alá tartozott, legendás vezetője pedig a hetvenes évek elejétől 1978-ig Mann Tibor volt.

³² A Bergendy-zenekar 1959-ben alakult, repertoárjukhoz a rock and roll, a dzsessz, a swing és sok más műfaj is hozzátartozik. A Budai Ifjúsági Park rezidens zenekaraként eleinte nagy ráhatásuk volt arra, kik játszhattak az intézményben. 1964 áprilisában a dzsesszről beatre váltottak, a hetvenes években pedig rock- és progresszív rock számokat is írtak, de számos nagy slágerük is született. Az Artisjus-díjas együttes alapítója és vezetője Bergendy István 2020-ban hunyt el.

³³ Auth Ede (1939) sikeres táncdalszerző, hangszerelő, zongorakísérő, korrepetitor. A Tóth Zoltán Big Band és a Tóth-vokál után a Bergendy-együttes zongoristája volt.

de amikor 1966-ban elindult a Táncdalfesztiválok sorozata, onnantól kezdve a magyar dalok kerültek túlnyomórészt előtérbe.

Csatári Bence:

Ha már a Táncdalfesztiválok szóba kerültek, erről milyen emlékei vannak?

Balázs Boglárka:

Ez az időszak maga volt a csoda. Elsőprő erejű sikert aratott, amikor vasárnaponként ez ment a televízióban, ember nem volt az utcán, mindenki a tévét nézte valahol. Ez valami örület volt, ami azt juttatta kifejezésre, hogy mennyire kellett az embereknek a magyar könnyűzene. Aztán megadatott nekem is, hogy a sikert magam is learathattam, amikor megállítottak az utcán, hogy gratuláljanak a szereplésemhez. Így aztán, amely számok nagy sikerrel csendültek fel a vetélkedőkön, azokat vittük magunkkal a fellépésekre is. Ezek pedig természetesen magyar dalok voltak, amikhez innentől kezdve csak egy-két kihagyhatatlannak számító olasz számot illesztettünk.

Csatári Bence:

Hogyan dönt el, hogy melyik számot ki énekli a Táncdalfesztiválon?

Balázs Boglárka:

A Táncdalfesztiválok során én csak az első kettőn vettem részt, 1966-ban az *Én már megbeszéltem magammal*, 1967-ben pedig a *Két arcod van* című dalokat adtam elő. Előbbit Balogh Géza írta nekem, aki a rádió tánczenekarának a gitárosa volt, innen az ismeretségünk, ráadásul a felesége, Király Edit osztálytársam volt a Madách Gimnáziumban. Az 1967-es nótát Hajdú Júlia³⁴ jegyzi zeneszerzőként, előzőleg ő is sokat kísért engem különböző produkciókban.

Csatári Bence:

Hogy érzi, ezeknek a daloknak a döntőben lett volna a helyük?

Balázs Boglárka:

Ismerve a többi szerzeményt, azt kell, hogy mondjam, hogy nem. Igazságos döntések születtek, nem hiszem, hogy bárki is manipulálhatta volna az eredményeket. A döntőbe jutott dalok összességében bizony ennyivel jobbak voltak az általam énekelteknél, tényleg megérintették az emberek és legfőképpen a zsűri lelkét, és nagy hatással voltak rájuk. Olyan végeredmény született, amilyennek születnie kellett.

Csatári Bence:

Megszaporodtak a fellépési lehetőségek a táncdalfesztiválos szereplései után?

Balázs Boglárka:

Addig sem panaszkodhattam, de nyilván ezt a tempót csak fokozta, ha egyáltalán lehetett, hogy a Táncdalfesztiválon szerepeltem. Magánszervezésű fellépéseink is az ORI engedélyéhez voltak kötve, Halmy Gábor, Darás István és Szikora Jenő³⁵ – utóbbi volt a

³⁴ Hajdú Júlia (1925–1987) több száz táncdal, rádió- és televízió-operettek, revük, dalok, táncszvittek áriák, szerenádok, filmkísérőzenék szerzője. Tizennégy operettet írt. Több száz táncdalt, filmzenét, szerenádöt, áriát komponált. 1950-ben bekerült a Magyar Televízióba, ahol három évig dolgozott. Slágerei: *Csak a szépre emlékezem* (1953), *Sétahajó* (1954), *Pest megér egy estét* (1960), *Butaság gondolni rád* (1967).

³⁵ Szikora Jenő a táncdaléneklés mellett rendszeresen szervezett haknikat, vidéki fellépéseket kollégáinak. A magánszervezés viszont tilos volt a pártállami rendszerben, emiatt egy alkalommal nyolc hónapra eltiltotta a

kedvencem – nagyon sok koncertet hoztak nekünk, minden nap volt haknink. A nagy siker háttérében a táncdalfesztiválos szerepléseinken túlmenően az is állhatott, hogy a tévében akkor hétfőn és pénteken egyáltalán nem volt adás, és a többi este tévéműsorait is sokszor szívesen felcserélték az emberek az élő előadásainkra. Így aztán bejártam az egész országot a műsorainkkal, és olyan is előfordult nem egyszer, hogy valahova messze lementünk vidékre, és onnan csillagtúraszerűen jártunk ki a többi faluba. Ragyogóan meg voltak ezek szervezve, sokszor két-három haknicsapat is járta a szomszédos településeket, és ugyanazon az estén cseréltük egymás között a helyszíneket, így eljutott mindenki közülünk mindegyik helyszínre, miközben a zongoristák és a konferansziék ugyanazok voltak egy adott helyen, csak az énekesek váltakoztak. Így lehetett megoldani, hogy mindegyikünk eljusson mindenhová. Kicsit vadromantikusként hangozhat ez így elmesélve, de még olyan nagy nevek is utaztak velünk a produkciókban, mint Latabár Kálmán vagy a konferanszié, dr. Hegedűs János.³⁶ A korszak legnagyobb neveivel léptem fel, mások mellett Aradszky Lászlóval, Koós Jánossal,³⁷ Korda Györggyel,³⁸ Szántó Erzsivel,³⁹ Pálffy Zsuzsával,⁴⁰ Mátrai Zsuzsával,⁴¹ Bakacsi Bélával⁴² pedig még az énektanárunk, Szathmári Margit is közös volt. Dobos Attilával⁴³ egészen speciális helyzetbe kerültem, vele kifejezetten sikeres párost alkottunk, ő a motorkerékpárjával vitt engem minden helyszínre, ahol kettesben, egymás után léptünk fel. Ilyen alkalmakkor ő kísért engem zongorán, és gondolom az együtt töltött időnk is ihlette azokat a dalokat, amiket nekem írt. A zeneszerzők különben mindig csak akkor szóltak nekem, amikor elkészültek egy-egy dallal, hogy azt nekem szánták, ugyanígy a szövegírókat pedig alig ismertem. Még egy különös eset jut eszembe: egy szépen felújított művelődési házban, a Zala megyei Galambokon bármit csináltunk, a közönség nem tapsolt nekünk. A szünetben megkérdeztük a helyszín vezetőjét, hogy ez miért van, és kiderült, hogy ő tiltotta meg, hogy két zeneszám között tapsoljanak, mert azt hitte, ez minket zavar.

színpadtól az ORI 1975-ben, mert esetében bebizonyosodott a menedzselés – szocialista tevékenységektől idegen – vádja. Egy Kulturális Minisztériumban keletkezett levél úgy állította be őt, mint aki pusztán a szervezésért, munka nélkül szerezte a pénzt, mert nem lépett fel. Ennek alátámasztására hozta a tárcsa a csanádpalotai Kelemen László Művelődési Ház, a környei művelődési ház, a mezőkovácsházi és orosházi járási hivatal és a szentesi városi tanács művelődésügyi osztályának igazolásait. A menedzseltek között szerepelt Máté Péter és Ambrus Kyri, akik vallomásaikkal szintén megerősítették a fenti tényeket. Szikora Jenő egyébként visszaesőnek számított, mert az 5714/1971. számú művelődésügyi minisztériumi iratra hivatkozva megemlítette a tárcsa szakembere, hogy már volt eltöltése ilyen jellegű tevékenységért.

³⁶ Latabár Kálmán (1902–1970) Kossuth-díjas magyar színművész, érdemes és kiváló művész, ahogy rajongói – főként a gyereknézők – nevezték: *a Latyi*, a 20. század egyik legnépszerűbb magyar komikusa.

³⁷ Koós János (1937–2019) komolyzenei képzettségű táncdalénekes, előadóművész, humorista, színész. Legnagyobb slágerei: *Kislány a zongoránál*, *Sír a telefon*, *Annyi ember él a Földön*, *Kapitány*, *Nem vagyok teljesen örült*. Előadói, illetve első díjakat nyert az 1966-os, az 1968-as és az 1969-es Táncdalfesztiválokon.

³⁸ Korda György (1939) a magyar tánczene egyik legismertebb és a legrégebben a színpadon lévő előadóművésze, számos sláger előadója. 1967-ben a *Bocsánat, hogyha kérdelem* című dalával előadói díjat nyert a Táncdalfesztiválon. Emellett televíziós pókerközvetítőként is sikeres.

³⁹ Szántó Erzs (1939) tíz lemezfelvétellel rendelkező táncdalénekes, az ötvenes-hatvanas évek fordulójának sztárja.

⁴⁰ Pálffy Zsuzsa (1939) táncdalénekesnő, többek között az *Emlékszel, nyár volt*, az *Ez történt Lellén* és a *Negyvenhatos sárga villamoson* című számokat adta elő.

⁴¹ Mátrai Zsuzsa (1941) volt az első énekesnő, aki nemcsak a mikrofonállvány mögül énekelt, hanem szabadon mozgott a színpadon produkció közben. Legismertebb slágere a *Látod, ez a szerelem* volt.

⁴² Bakacsi Béla (1942) az első, 1962-es *Ki mit tud?* megnyerésével tűnt fel, ahol az *Ave Mariát* énekelte. Az 1966-os Táncdalfesztiválon közönségdíjat nyert a *Bizony így van ez, szívem* című dalával. A hetvenes években sokáig az NSZK-ban vendéglátózott, majd hazatérve ő volt az egyik legjelentősebb menedzser, éppen abban az időszakban, amikor ez még lényegében tiltott foglalkozás volt.

⁴³ Dobos Attila (1941–2022) táncdalénekes, zeneszerző. Írt dalokat Zalánay Saroltának, Aradszky Lászlónak, Zoránnak, Mary Zsuzsának, Harangozó Terinek. Első feleségével, Mary Zsuzsával 1970-ben hagyta el az országot. Főbb slágerei: *A boldogságtól ordítani tudnék*, *Se vele, se nélküle*, *Albérlet az emeleten*, *Balatoni éjszakák*.

Csatári Bence:

A Táncdalfesztiválon ismertté vált beatzenekarokkal is felléptek közösen?

Balázs Boglárka:

Az ORI-nak alapvetően az volt a felfogása, hogy a kétféle műfajt egyesíti a turnék során, amivel még több nézőt vonzanak, és ez sikerült is nekik. Engem kísért az Omega,⁴⁴ az Illés⁴⁵ és a Metro⁴⁶ együttes is.

Csatári Bence:

Bár ők úgy emlékeznek vissza erre, hogy a táncdalénekesekkel csak kötelességből játszottak, és a nagyobb nyilvánosság elérését remélték ettől.

Balázs Boglárka:

Hozzám ez az információ nem jutott el, én nagyon elégedett voltam velük, és jól is éreztem magam a társaságukban. Ahogy emlékszem, ez kölcsönös volt, de ettől még a korabeli média állíthatott bármit.

Csatári Bence:

Ugyanígy érdemes lenne egy keveset beszélnünk arról is, hogy a régi „öreg” táncdalénekesek hogyan viszonyultak a feltörekvő új nemzedékhez saját stílusukon belül?

Balázs Boglárka:

Itt sem éreztem rivalizálást a részükről, engem elfogadtak, vagy, ha úgy tetszik, befogadtak maguk közé. Hollós Ilona még meg is jegyezte viccesen, hogy „na látod, igazam lett, énekesnő lettél!” De én továbbra is ellenálltam és folyamatosan azt hajtogattam neki is, hogy fül-orr-gégész leszek. Amit szerintem akkor hitt is meg nem is. Ráadásul nem az idősebb nemzedék énekesei döntötték el, hogy kik mennek el egy-egy műsorba szerepelni, hanem a szervezők, akik engem viszont kedveltek. Tehát már csak ezért sem érthető az az érvelés, miszerint lett volna generációs érdekellentét a táncdalénekesek között.

Csatári Bence:

Útikalandokba is keveredtek a vidéki műsoraik során?

Balázs Boglárka:

⁴⁴ Az Omega a legtovább működött rockegyüttes volt Magyarországon. 1962-ben alakult a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatóiból. Ők álltak legközelebb a nemzetközi világsztár státuszhoz a magyar zenekarok közül, és ők adták ki Magyarországon először kihajtható borítójú nagylemezt, valamint CD-t és DVD-t, továbbá ők alkalmaztak először koncertjeiken lézert és füstgépet, valamint óriás kivetítőt. Négyszer töltötték meg a Népstadiont, ebből háromszor önállóan. A zenekar tagjait Kossuth- és Liszt Ferenc-díjjal tüntették ki. Benkő László és Mihály Tamás 2020-as, valamint Kóbor János 2021-es halálával szűnt meg a zenekar.

⁴⁵ Az 1957-ben családi zenekarként alakult Illés a legsikeresebb magyar beatzenekar, ők írtak először magyar nyelven beatszámokat 1965-ben. A Szörényi Levente–Bródy János-szerzőpárost a magyar Lennon–McCartney-duónak is nevezték. 1973-as feloszlásuk után 1974 és 1984 között Szörényi és Bródy a Fonográf együttesben zenélt, 1983-ban pedig ők írták az *István, a király* című rockoperát.

⁴⁶ A Metro a hatvanas évek egyik legjelentősebb magyar beategyüttese, elődje, a Zenith 1960-ban alakult Sztévanovity Zorán vezetésével. Első lemezük 1969-ben jelent meg, *Metro* címmel. Olyan slágerek hallhatók rajta, mint a *Citromízű banán*, a *Mária volt* és az *Ülök egy rózsaszínű kádban*. 1970-ben ők adták ki az első magyar koncertalbumot, *Egy este a Metro Klubban* címmel. A Metro együttes leghíresebb klubja a Dohány és a Síp utca sarkán állt, előtte viszont az V. kerületi Irányi utcában is játszottak, ezt nevezték Hordónak. Ezenkívül volt Metro Klub a szintén belvárosi Petőfi Sándor utcában és a Rákóczi út 66. szám alatt is.

Persze, ezek nélkül nem is lehetett hahotizni. Kovács Józsi⁴⁷ autója például egyszer minduntalan bedöglött, de mivel ő eredendően autószerelő volt, meg tudta javítani a kocsi. Aztán, amikor visszaértünk Pestre, már a fékje is elromlott, így óhatatlanul egy sorompóba ütköztünk, csak az tudott minket megállítani. Más tréfás eset is előfordult velem, amikor a Soroksári úton a Hazai Fésűsfonó és Szövőgyár óriási művelődési házában először léptem fővárosi publikum elé, ahol nagymamám, anyukám és nővérem is jelen volt. Zongorán Turán László⁴⁸ kísért, a konferanszié pedig Brachfeld Siegfried⁴⁹ volt, aki sehogy sem tudott megbarátkozni a keresztnévemmel, egyre kérdegette, hogy mit jelent a Boglárka, amire én azt válaszoltam, hogy egy kis egyszerű mezei virág. Ő meg ezen felbátorodva úgy konferált fel, hogy „hölgyeim és uraim, most következik egy nagyon csinos, fiatal és tehetséges énekesnő, Balázs Boglárka, ő egy olyan kis virág, akit az útszélén le lehet szakítani.” Na, erre nagy derűtség keletkezett a közönség soraiban.

Csatári Bence:

Egyetemista korában hogyan tudta beosztani az idejét a tanulás és az éneklés között?

Balázs Boglárka:

Nehezen, de megoldottam, nyilván nagyon kevés alvással, meg úgy, hogy útközben is tanultam. A vizsgaidőszakok azonban szentek voltak számomra, és az ORI is megértette, hogy olyankor nem vállalom semmiféle szereplést, mert a vizsgáimra koncentrálok. A tanáraink nagyon sokféleképpen viszonyultak az éneklésemhez. Volt, aki emiatt mindenáron meg akart buktatni, de nem sikerült neki, de volt két tanárom is, akik minden áron udvarolni akartak nekem, de visszautasítottam őket. Aztán a második Táncdalfesztivál után, 1967-ben hivatalosan is közölték velem a rektori hivatalban, hogy ha az orvosi pályán szeretnék elhelyezkedni, akkor nem indulhatok a következő, 1968-as megmérettetésen, amit én elfogadtam, és tényleg visszavonultam a televíziózástól. De a színpadokat nem hagytam el, amíg le nem diplomáztam, ezt pedig az egyetem fogadta el. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy nekem alkalmazkodnom kellett az egyetemhez, ugyanis ők ajánlottak ki lediplomázás után a munkahelyekre, én pedig jó kórházba szerettem volna kerülni. Ez sikerült is, engem ajánlottak első helyen a János Kórházba, de ha nem mondom le a Táncdalfesztiválról, biztos nem szerepeltem volna ilyen előkelő polcon a sorrendben. Arra azonban mindvégig kényesen ügyeltem, hogy jól tanuljak, hogy ne érje szó a ház elejét, amiért profi szinten énekelek.

Csatári Bence:

Mi lehet az oka annak, hogy nagyon sokat foglalkoztatta az ORI, és a közönség is szerette, mégis alig találunk Önről televíziós felvételt?

Balázs Boglárka:

Rengetegszer hívtak a tévébe, 34-szer léptem fel ott, és mindössze egyetlen felvétel maradt fenn rólam – ez volt a *TV Presszó* című műsor –, mert élő egyenes adásban voltam, és azokat a televíziózás hajnalán nem rögzítették. Még a Táncdalfesztiválok elődöntőit is így kezelte a televízió vezetősége, ezért manapság csak a döntőkről van képi emlékün.

⁴⁷ Kovács József (1946–2010) eredetileg táncdal-, majd opera- és operetténekes, színész, rendező, vállalkozó, Csepel díszpolgára.

⁴⁸ Turán László (1917–1984) zongoraművész, komponista, zenekarvezető, bárzongorista. A Magyar Rádió, majd a Magyar Televízió is sokat foglalkoztatta. A hagyomány szerint ezrével komponálta, hangszerelte, és dolgozta át a népszerű slágereket.

⁴⁹ Brachfeld Siegfried (1917–1978) újságíró, konferanszié, 1949-től 1965-ig a Magyar Rádió német nyelvű bemondója és riportere. 1957-ben a Vidám Színpadon konferált. Filozófiai doktorátusát 1970-ben szerezte meg, majd az Országos Rendező Iroda főrendezője lett, ezt követően pedig a Budapesti Rundschaunál volt újságíró és szerkesztő 1971 és 1978 között.

Csatári Bence:

Nemcsak kép-, hanem hangfelvételeket is készítettek különböző helyszíneken Önről. Ezek hogyan zajlottak?

Balázs Boglárka:

Az én időmben a rádió 13-as, 6-os és 20-as stúdióiban vettük fel zeneszámainkat, az MHV-val⁵⁰ viszont a Rottenbiller utcai stúdióban készült a kislemezem. A Bergendy kísért, nagyon jó volt közöttünk az összhang, a dalokat pedig Auth Ede hangszerelte. Pár óra alatt megvolt a két szám felvétele, és arra is volt lehetőségünk, hogy korrigáljunk, ha valamit elrontottunk. Szerintem a technikai felszereltség és a szakembergárda – ideértve a hangmérnököket – is itt volt akkoriban a legjobb hazánkban. Arról azonban, hogy nagylemezem legyen, nem is álmodhattam. Éppen akkor, amikor abbahagytam a profi éneklést, jöhetett szóba az élvonal számára, hogy LP-ket készítsen, de én ebből már teljesen kimaradtam.

Csatári Bence:

Volt lehetősége külföldön énekelni?

Balázs Boglárka:

Az Atlantis együttessel⁵¹ voltunk Felvidéken turnén majdnem egy hónapig, itt bejártuk Szlovákia magyarlakta területének minden zegét-zugát, az nagyon jó volt. Szófiában nagy „felszabadulási” műsorban vettem részt az egyik télen Géczy Jóska⁵² táncdalénekekkel. Az Interkoncert⁵³ szervezésében pedig a MOM Kulturális Központban egy olyan meghallgatáson lehettem ott, ahol különböző országok impresszáriói jelentek meg, hogy kiválasszák a számukra megfelelő énekest. Nem túlzok, összesen tizenhét helyről kaptam ajánlatot, ám az egyetem mellett lehetetlen lett volna mindet teljesíteni. Kiválasztottam tehát a lehetőségeimhez képest kettőt, amelyek jónak tűntek. Az egyik Kelet-Berlinbe, egy frissen megnyitott mulatóba szolt, a másik Freiburgba. Hezitáltam kicsit előtte, mert meg kellett várni a vizsgaidőszakom végét, meghívóim pedig azt hitték, hogy kevesellem a pénzt, amit ezért aztán megháromszoroztak. Nagyon jól jártam. Kelet-Berlinben meglehetősen rosszak voltak a körülmények, a régi Hotel Adlonban laktam, amikor pedig hazafelé mentem a fellépéseimről, végig katonák álltak a Brandenburgi kapunál. Nyomasztó volt, ott nem volt pezsgő éjszakai élet sehol. Amikor pedig hazaértem a szállásomra és kinyitottam az ablakomat, ráláttam Nyugat-Berlinre, ahol nyüzsgés, pompa és díszkivilágítás fogadott. Ennek ellenére nem mehettem át, mert a szállásom Kelet-Berlinhez tartozott. A freiburgi helyszínről, a Römische Kaiserről azonban csupa jót mondhatok, pompás volt minden szempontból.

⁵⁰ A Magyar Hanglezgyártó Vállalatot, közismert rövidítésű nevén az MHV-t a 206/1951. sz. 1951. május 24-én kelt NT. (Népgazdasági Tanács) határozat hozta létre, magába olvasztva több kisebb, addig magánkézben lévő lemezkiadót. A cég ezáltal monopolhelyzetbe került, ami lényegében így is maradt a pártállami időkben szinte végig.

⁵¹ Az Atlantis együttest Sankó László alapította 1963-ban, innen eredeti nevük, a Sankó, majd Devilsre változtattak, de ezt pedig az ORI kérésére kellett megváltoztatniuk, így lettek Atlantis. Számos kislemezük jelent meg, kísérték Bakacsi Bélát, Balázs Boglárkát, Zalatnay Saroltát, Horváth Vilmost, Bencze Mártát és Dékány Saroltát is. A zenekarban gitározott egy ideig Radics Béla, a „gitárkirály”.

⁵² Géczy József (1935) írta a híres Syrius-számot, a *Tranzisztorit*, de írt dalt Szécsi Pálnak és Zalatnay Saroltának is.

⁵³ A Külföldi Impresszálo Irodaként is emlegetett monopolszervezet 1960. július 1-én vette fel a Nemzetközi Koncert Igazgatóság (NKI) nevet, ténylegesen azonban csak 1961. január 1-től végzett önálló tevékenységet. Zenei berkekben röviden Interkoncertként emlegették. Komoly- és könnyűzenei tevékenységet egyaránt folytatott, a külföldi produkciókat Magyarországra, míg a magyar előadókat külföldre menedzselte, több okból is erősen változó hatékonysággal. 1988 elején, a Kádár-rendszer szigorának enyhülésével megszűnt a monopóliumuk, de tevékenységüket még a rendszerváltás után is üzték egy ideig.

Csatári Bence:

Az Interkoncert soha nem is akart akadályokat gördíteni a nyugati fellépései elé? Ezt amiatt kérdezem, mert több első vonalbeli énekes panaszkodott már erre, sőt az is előfordult, hogy valaki mást küldtek ki helyettük az adott helyre.

Balázs Boglárka:

Nekem nem voltak ilyen tapasztalataim, nem mondhatok semmi rosszat az Interkoncetról. Egy Hajdú Zsorzsett nevű hölgy intézte az ügyeimet, és úgy éreztem, hogy mindig mellettem állt, ő volt az, aki rábeszélte egy-egy meghívás elfogadására.

Csatári Bence:

Hogyan tudott aztán elhelyezkedni a János, mai nevén Szent János Kórházban, ami Közép-Európa legnagyobb kórháza?

Balázs Boglárka:

Hármas követelménynek kellett eleget tennünk, szakmai, szakszervezeti és politikai vonalon is meg kellett ugyanis felelnünk. Előbbi kettővel nem is lett volna probléma, na de a harmadikkal annál inkább meggyűlt a bajom, mert nem akartam belépni a pártba, miközben ezt megelőzően KISZ-tag is voltam, hogy egyáltalán felvegyenek az orvosi egyetemre. Végül azt találtam ki, hogy felvételemet kértem a pártonkívülieknek is helyet adó Hazafias Népfrontba,⁵⁴ amelynek XII. kerületi szervezetének élén egy János Kórházban dolgozó osztályvezető főorvos állt. Felvettek, mert a népfrontnak kapóra jött, hogy fiatal pártonkívüli nő voltam, egyetlen hibámul azt tudták felhozni, hogy nem voltam munkás származású. Az objektivitás kedvéért el kell mondanom, hogy sokat köszönhetek a Hazafias Népfrontnak, ugyanis sokat segítettek abban, hogy gégeoperált és mozgássérült betegeknek létrehozzak egy klubot. A XII. kerületi tanács ingyen bocsátott rendelkezésünkre termet, ahol huszonhét évig működünk. Minden hónapban volt egy rendezvényünk, amelyekre Kossuth-díjas és egyéb köztisztviselőben álló személyiségeket hívtunk meg, így lett vendégünk többek között Kabos László,⁵⁵ Nemes Nagy Ágnes⁵⁶ és Simándy József⁵⁷ is. Nyáron sem szüneteltünk, amíg a Balatonon nyaraltam, legjobb barátnőm, Ambrus Kyri⁵⁸ vezette a klubot. Egy idő után összebarátkoztam a Magyar Posta vezetőjével, aki évente egyszer ingyen bocsátott a rendelkezésünkre egy autóbust, hogy azzal kiránduljunk. További érdekesség, hogy két alkalommal, 1982-ben és 1983-ban szintén a Hazafias Népfront támogatásával tíz-tíz fő részére újrakezlesztési tanfolyamot tartottam, ami összefüggött azzal, hogy aneszteziológusnak is tanultam a kórházban. De mindezen kritériumok teljesítésén felül azért az nagy segítség volt számomra, hogy nagybátyám, Duci bácsi szólt néhány szót az érdekemben a kórház

⁵⁴ A Hazafias Népfront 1954 és 1990 között működő társadalmi szervezet volt, kezdetben „a demokratikus pártok temetőhelye”. Az egypárti „választások” lebonyolítása is a feladatai közé tartozott egészen a rendszerváltozásig. Az akkori politikai rendszer minden elemét, az MSZMP-t, a tömegszervezeteket, valamint a társadalmi és kulturális szervezeteket egyesítette. Önálló napilapja volt 1954 és 1989 között a *Magyar Nemzet*.

⁵⁵ Kabos László (1923–2004) Jászai Mari-díjas színész, komikus, érdemes művész. A Kádár-rendszer egyik emblemikus parodistája, aki rengeteget haknizott, emellett rádiós és televíziós szerepléseket is vállalt, valamint a szilveszteri műsorokban is játszott. Legemlékezetesebb filmes alakítását két Hintsch György-vígjátékban, az 1968-as *A veréb is madárban* és az 1973-as *Hét tonna dollárban* nyújtotta.

⁵⁶ Nemes Nagy Ágnes (1922–1991) Kossuth-, József Attila- és Baumgarten-díjas költő, műfordító, esszéíró, pedagógus, a Digitális Irodalmi Akadémia posztumusz tagja. Lengyel Balázs műkritikus első felesége.

⁵⁷ Simándy József (1916–1997) Kossuth-díjas operaénekes, főiskolai tanár, érdemes és kiváló művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja. Minden bizonnyal a leghíresebb magyar tenor, akinek hangja és alakja elválaszthatatlanul forrt össze Erkel Ferenc *Bánk bán* című operájának címszerepével.

⁵⁸ Ambrus Kyri (1945–2021) táncdalénekesnő, az 1967-es Táncdalfesztivál harmadik helyezettje *Nappalok és éjszakák* című számával.

vezetésénél, mert meggyőződése volt, hogy a lehető legjobb szakemberektől sajátítsam el a szakmát. Első főnököm a János Kórházban Jantsek Gyula⁵⁹ volt, aki egyben az Operaház gégészeként is tevékenykedett. Ennek köszönhető, hogy pár hónapos betanulás után már én lehettem az Operaházban az ügyelekes orvos.

Csatári Bence:

Az énekesek ezek szerint előszeretettel keresték fel Önt panaszaiikkal?

Balázs Boglárka:

Szerintem örültek, hogy van egy szakmabeli, aki orvosként tudja őket fogadni. Első pácienseim egyébként Szécsi Pál⁶⁰ és Harangozó Teri⁶¹ voltak. Szécsi Pál máskor Máté Péterrel⁶² jött be hozzám, és rögtön megkért viccesen, hogy nézzem meg, mi van Péter torkában, mert nem tudja, hogyan tud ilyen szépen énekelni. De az operaénekesek is rendszeresen megjelentek nálam, ahogy a legutóbbi idők sztárjai is jöttek hozzám, immáron magánrendelésre. Közülük kiemelhető Lukács László,⁶³ a Tankcsapda⁶⁴ énekes, illetve Zámbo Jimmy,⁶⁵ akit azért hoztak be hozzám, hogy megvizsgáljam a gégejét, holott én megmondtam neki, hogy nem azért tud kiénekelni négy oktávot, mert más a gégeje, mint a többieknek. Nem is volt más, pont ugyanolyan volt, mint bárki másé. De azt hiszem elmondhatom magamról, hogy mindenki, aki professzionális módon ebben a műfajban színpadra állt, az megfordult a rendelőmben.

Csatári Bence:

Tartotta a kapcsolatot az énekes társaival azután, hogy orvos lett?

Balázs Boglárka:

Persze, nekem Ambrus Kyri volt ötvenkét esztendőn keresztül a legjobb barátnőm, nem telt úgy nap egészen a haláláig, hogy ne beszélünk volna telefonon, egymás esküvői tanúi is lettünk. Bencze Mártát⁶⁶ is nagyon kedveltem, ő gyönyörűen varrt, egy időben ő készítette az összes ruhámat.

⁵⁹ Jantsek Gyula (1914–1973) fül-orr-gégész, főiskolai tanár, főorvos. Az Operaház és a Zeneművészeti Főiskola gégésze, a *Fül-Orr-Gégegyógyászat* című lap főszerkesztője; az első hazai audiológiai állomás és pedodiológiai rendelő megszervezője, az Országos Hallásgondozó Hálózat létrehozásának kezdeményezője, a Magyar Fül-Orr-Gégészek Egyesületének alelnöke.

⁶⁰ Szécsi Pál (1944–1974) énekes, szövegíró. 1967-ben a salgótarjáni amatőr versenyen megnyerte az énekesek versenyét, ugyanebben az évben a Táncdalfesztiválon a *Csak egy tánc volt* című dallal második helyezést ért el. Tagja lett a Rádió Tánczenei Stúdiójának.

⁶¹ Harangozó Teri (1943–2015) az 1965-ös *Ki mit tud?*-on feltűnt táncdalénekesnő, akinek a nevéhez fűződik az első magyar aranylemez, a *Minden ember boldog akar lenni* című kislemez. Állandó szereplője volt a Táncdalfesztiváloknak, ahol 1968-ban és 1969-ben 2. helyezést ért el a *Sose fájjon a fejed!* és a *Szeretném bejárni a Földet* című dalokkal. Legnagyobb slágere a *Mindenkinek van egy álma*, amelyet az 1968-as *Made in Hungary* bemutatón adott elő.

⁶² Máté Péter (1947–1984) énekes, zeneszerző, zongorista és hangszerelő. Közel 150 dal szerzője és előadója. Leghíresebb slágere, ami nemzetközi siker lett Sylvie Vartan feldolgozásában, az *Elmegyek* című szám volt.

⁶³ Lukács László (1968) a Tankcsapda együttes alapítója és énekes.

⁶⁴ A Tankcsapda debreceni, 1989-es alapítású, kezdetben punk-rock, majd hard rock/heavy metal banda, 2001 óta minden albumuk aranylemez lett.

⁶⁵ Zámbo Jimmy (1958–2001) Zámbo Imreként kezdte karrierjét, majd a négy és fél oktávós hangterjedelme miatt országos ismertségre tett szert. Az öngyilkossága utáni héten a MAHASZ eladási listáján az első 15-ből 14 helyet az ő lemezei foglaltak el, ami azóta is egyedülálló a magyar könnyűzene történetében.

⁶⁶ Bencze Márta (1937–2022) táncdalénekes, a hatvanas évek közepén ismert és népszerű előadó, 1965 szilveszterén tűnt fel *Csak fiataloknak* című számával. A dalt az Atlantis együttes kísérte, kislemezen is megjelent. A dal lett Komjáthy György azonos című rádióműsorának szignálja. 1966-ban a *Világ Ifjúsága* című lap az év tíz legnépszerűbb táncdalénekesé közé választotta. Mintegy tíz kislemez és hatvan rádiófelvétel őrzi

Csatári Bence:

Voltak érdekességek a pályáján, azonkívül, hogy csupa sztárt kellett kezelnie?

Balázs Boglárka:

A *Koldusopera* Polly szerepe szinte mindenkin kifogott, alakítói előbb-utóbb nálam kötöttek ki, bárki is játszotta, Udvaros Dorottytól⁶⁷ kezdve Egri Katiig⁶⁸ bezárólag, nem győztem őket gyógyítani. Ennek az a magyarázata, hogy ezt a szerepet hangtanilag nagyon nehéz előadni, olyan váltások vannak benne; a zeneszerző nem volt tekintettel az emberi hangképzés sajátosságaira és adottságaira.

Csatári Bence:

Ez pont az Ön szűkebb szakterülete, a foniátra. Mesélne erről egy kicsit részletesebben?

Balázs Boglárka:

Magyarul hanggyógyászat vagy hangegészségtan, amihez az egyetemi jegyzetet én írtam, ebből a tantárgyból vizsgáztatok, mondhatjuk, hogy én vagyok az első hazai művelője. A könyvem borítóján is az a rajz látható, ami bemutatja, hogy a fül, az orr és a gége egy összefüggő csővel egyetlen rendszert alkot, mindhárom szervünket ugyanaz a cső kapcsolja össze, így az erre szakosodott orvosok mindhárom szervet tudják gyógyítani.

Csatári Bence:

Már ebből is következik, hogy szoros kapcsolat van az éneklés és a hanggyógyászat között.

Balázs Boglárka:

Nagyon komolyan összefügg a kettő, és el kell árulnom, hogy amikor valaki először van nálam és elmondja a panaszait, már abból tudom, hogy milyen betegséggel küzd, és annak mi a terápiája. Ugyanakkor nem engedem meg magamnak azt a luxust, hogy ne vizsgáljam meg, de mindig beigazolódik, hogy amit feltételeztem a betegségről, az úgy is van.

Csatári Bence:

Érdemes néhány szót ejtenünk arról is, hogy milyen a jó légzéstechnika, hiszen többek között ez is az Ön szakterületéhez tartozik.

Balázs Boglárka:

Az énekesek és a beszédet mondók számára is a legfontosabb a légzés, enélkül nem lehet jól és szépen énekelni, beszélni, ez mindennek az alapja. A légzés során nemcsak a mellkas, hanem a hasi rész is dolgozik, ugyanis a tüdő nagyobb része van alul, a benne lévő levegőt a rekeszizmok mozgásával tudjuk szabályozni, míg a fenti részből a bordák nyomják ki kilégzéskor a levegőt. Azt viszont tudni kell, hogy a levegőt úgy tudom pótolni, ha a hasamat behúzom, és úgy préselem ki a levegőt. Manapság, amikor szűk ruhákban járnak az emberek, pont ez a baj. Nem tudják a ruházatuk miatt a levegőt pótolni, mert éppen ott szűkül be a rajtuk lévő textilanyag, ahol nem kellene, a hasukon. Minden kezelést ezért aztán a légzésjavítással kell kezdenünk.

dalait. Pályafutását 1985-ben fejezte be, utána varrónőként dolgozott, ő készítette több énekesnő fellépőruháját is.

⁶⁷ Udvaros Dorottya (1954) a Nemzet Színésze címmel kitüntetett Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművésznő, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja.

⁶⁸ Egri Kati (1953) Jászai Mari-díjas színésznő.

Csatári Bence:

Hogy lesz valakiből foniáter?

Balázs Boglárka:

Négy év fül-orr-gégészeti gyakorlat után le kell tenni a szakvizsgát, és utána kell a hangképzésben még jobban elmerülni, ezután jön a foniátria vizsga. Amikor én ebből levizsgáztam, összesen három professzornak volt ahhoz jogosítványa, hogy a tudásomat lemérje, de sikerrel vettem az akadályokat.

Csatári Bence:

Hogy nézett ki egy napja orvosként?

Balázs Boglárka:

Legkésőbb reggel hétre beértem a kórházba, ami úszó múltam miatt nem esett nehezemre. Amikor lejárt a munkaidőm, hétfőn és pénteken este nyolcig tartottam foniátriai rendelőt. A családom ebben szocializálódott, nem volt nekik furcsa, hogy sokat dolgozom. A férjem is sokat foglalkoztatott zenész volt, ami miatt reggelente még rendszerint aludt, s emiatt csöndben kellett lennünk, amikor mi a lányunkkal iskolába indultunk. Egyszer Csilla meg is kérdezte tőlem, hogy „Apa nálunk is lakik -vagy csak nálunk alszik?” Persze kisbaba korában sokszor nem tudta megállni, hogy meg ne szólaljon, de nem beszélt, hanem énekelt, „lalázott”.

Csatári Bence:

Gondolom kapva kapott az alkalmon, és elküldte egy énektanárhoz.

Balázs Boglárka:

Dehogyan, épp ellenkezőleg, megtiltottam neki, hogy 18 éves koráig énekelni tanuljon, aminek nyomós anatómiai oka van, ugyanis addigra fejlődnek ki teljesen az emberben az ehhez szükséges szervek. A gége nem úgy nő, mint egy lufi, hanem kicsit összevissza, hol a szalagok, hol a porcok, hol az izmok, emiatt hangképzési ügyetlenség lép fel, nem zárnak rendesen a hangszalagok, s ez okozza a mutálás jelenségét. Éppen ezért, ha valaki túl korán kezd énekelni tanulni, nagyobb kárt okoz magában, mint amennyi hasznot esetleg hajt. Sajnos rengeteg olyan beteget ismerek, akiknek a hangját gyerekkorukban éppen az énektanítással tették tönkre. Rajtuk is lehetett segíteni a későbbiek folyamán, de nagy munkával, speciális gyakorlatokkal. Voltak is olyan rendeléseim, ahol kifejezetten célzottan az ország minden pontjáról fogadtam a betegeket.

Csatári Bence:

Érdekes módon mindkét hivatása, az éneklés és az orvoslás is a befogadó közeg háláját vonja maga után. Melyik hálaérzet jelent Önnek többet?

Balázs Boglárka:

A betegeké, és ezt nem csak azért mondom, mert az előadóművészetben „csak” nyolc évet töltöttem el, az orvoslásban pedig fél évszázadot. A betegek hálája semmihez sem hasonlítható, és nekem is nagyon jó érzés, hogy tudom, hogy segítettem egy rászoruló szenvedő emberen. Az a helyzet, hogy bár már tíz éve nem dolgozom a Szent János Kórházban, még mindig keresnek engem a betegek, ki személyesen, ki telefonon. Az emberek szeretete nem megfizethető.

Csatári Bence:

Volt olyan a karrierje során, hogy valaki teljesen berekedve érkezett Önhöz, de még aznap fellépése volt, és valamit feltétlenül csinálni kellett vele?

Balázs Boglárka:

Ó, hogyne, ez nem is volt annyira ritka, aminek persze különböző okai lehetnek. Nem egyszer fordult elő, hogy szteroid injekciót is kellett adnom, mert mérlegelnem kellett, hogy mivel okozok kisebb kárt. Ha tudtam, hogy a közönsége várja az illetőt, és nincs más megoldás, akkor rászántam magam.

Csatári Bence:

A hangszalagcsomók mitől keletkeznek, és hogyan lehet azokat eltüntetni?

Balázs Boglárka:

Ezek mindig valamilyen hangtechnikai hibából adódnak. Erre példa, hogy fáradtan, betegen egyszeri alkalommal kellett olyan feladatot ellátni, amit már nem lett volna szabad elvállalni, és eközben erőlködött az illető. Ezek a csomók úgy keletkeznek, hogy nem megfelelő helyen ér össze a két hangszalag az erőlködéstől, hanem a hangszalagok első felénél, harmadánál összecsapódnak, és ezeken a pontokon jönnek létre ezek a kis megvastagodások. A hangszalagpoliptól ragyogóan meg lehet különböztetni, mert ez utóbbi egy ránőtt, idegen anyag a hangszalagon, amit műtéttel el lehet távolítani, magam is sokszor végeztem ilyet. A hangszalagcsomók viszont kíméléssel, hallgatással, átmeneti némasággal kezelhetők a legjobban. Ilyenkor a pácienseimnek azt ajánlom, hogy írásban kommunikáljanak a környezetükkel. Három naponta vissza kell rendelni a beteget ellenőrzésre, és javarészt nem kell neki egy hét, hogy a csomók elsimuljanak. A kemény csomókat azonban – mert kalcium épült beléjük – meg kell operálni. Ilyenkor sajnos magából a hangszalag szövetéből kell eltávolítanunk egy kis darabot, de ma már nagyon kifinomult módszerek és műszerek vannak erre. Operaénekeseket sokszor operáltam ezzel a problémával.

Csatári Bence:

Ha minden igaz, akkor volt egy olyan időszak az életében, amikor már orvosként hosszú idő után újra elővette az úszódresszt és a szenior korcsoportban elkezdett versenyezni.

Balázs Boglárka:

Pontosan így történt, 47 éves koromban újra erőt vett rajtam a versenyláz, és onnantól nem volt megállás vagy húsz éven keresztül. Ehhez persze az kellett, hogy az úszószövetség részéről megkeressenek, hogy van-e kedvem újra versenyeken indulni – így tettek egyébként minden korábbi válogatott kerettaggal. Ezek után pedig sorra hoztuk haza az érmeket, vegyesváltóban még szenior olimpiát is nyertünk, de világbajnoki címem is van. Azt azért hozzá kell tennem, hogy az utazásaimat magamnak kellett finanszírozni, ehhez az úszószövetség egyáltalán nem járult hozzá, csak a nevezési díjat fizette rendre ki, illetve egyszer kaptunk nemzeti színű melegítőt, de azt is visszakérték.

Csatári Bence:

A másik nagy szenvedélye, az éneklés is utolérte Önt, amikor felkérték a Fészek Klubban való fellépésre.

Balázs Boglárka:

Nagy örömmel tettem ennek a hívásnak eleget, két alkalommal is, amikor nemcsak énekeltem férjem zongorakíséretével, hanem beszélgettem is a pódiumon. Megosztottam gondolataimat a közönséggel, az életemről meséltem, és még verseket is mondtam, többek között a kedvenc

költőmtől, József Attilától. Az első alkalommal lányom, Auth Csilla, meglepetésvendég volt, a közönség soraiból jött fel hozzám énekelni, és férjem egyik szerzeményét, az *Ördögből angyal lehetnél* című dalt is előadtuk. Emellett volt jó néhány másik önálló estem szerte az országban.

Csatári Bence:

Az orvosi pályán meddig dolgozott?

Balázs Boglárka:

72 éves koromig voltam a János Kórházban, ez volt az egyetlen munkahelyem az állami egészségügyben. Ezután még öt évet ráhúztam a magánrendelésemben, de ennek is már öt éve vége szakadt.

Csatári Bence:

A stafétát át tudta adni valakinek?

Balázs Boglárka:

Igen, és ha engem megtalálnak, akkor át is irányítom őket hozzá. Egyébként még a tanítómester doktornőmmel, Répay Gabival is tartom a kapcsolatot, Németországban élnek a férjével, annak idején disszidáltak. Minden évben egy-két hónapra hazajönnek, és olyankor találkozom velük. Másik nagy mentorom Götze Árpád⁶⁹ volt, aki fül-orr-gégész főorvosként irányította a kórházunkban zajló munkát. Tőle vettem át a halláskórtan tanítását.

Csatári Bence:

Mely díjaira a legbüszkébb?

Balázs Boglárka:

Kaptam Budapestért érmet a XII. kerületi klubunk huszonhét éven keresztül való fenntartásáért, ez nagyon jól esett. De nyertem arany-, ezüst- és bronzérmet is a brisbane-i szenior olimpián, azok is nagyon közel állnak a szívemhez. Ezeken kívül a Kempelen Farkas⁷⁰-díj az, ami igazán a profilomba vág, amit a Magyar Foniátriai és Logopédiai Társaság adományoz azoknak, akik ezeken a szakterületeken nagyot alkottak. Különben Herman Ottón⁷¹ kívül a másik nagy példaképem a díjazástól függetlenül, sőt már sokkal korábban éppen Kempelen Farkas volt, akit az első magyar logopédusként is számon tartunk, mert észrevette a környezetében, hogy két szolgálólány is beszédhibás, az egyik raccsolt, a másik selypített, és elkezdte őket gyógyítani.

Csatári Bence:

Manapság hogy telnek a napjai?

Balázs Boglárka:

Egy héten háromszor tornázni járok, az aktív mozgást soha nem szabad abbahagyni. Bölcs lépésnek tartom azt is, hogy eladtam az autómat, mert ezzel is többet mozgok. Ezenkívül

⁶⁹ Götze Árpád (1928–2006) fül-orr-gégész, audiológus. Az első magyarországi audiológiai központ megszervezője (Jantsek Gyulával, 1960-tól). Fontos szerepet játszott a magyarországi hallástani (1962) és hallásvédő szabvány kidolgozásában (1973).

⁷⁰ Kempelen Farkas (1734–1804) a beszélőgép és a sakkozógép feltalálója, a XVIII. század legjelentősebb magyar polihisztora.

⁷¹ Herman Ottó (1835–1914) természetkutató, ornitológus, zoológus, néprajzkutató, régész és politikus. Sokoldalúsága előtt tisztelegve az utolsó magyar polihisztornak és a madarak atyjának is nevezték.

hetente egyszer-kétszer találkozom a lányommal és a kisfiával, az unokámmal is, aki most kezdte az általános iskolát.

Csatári Bence:

Nem hiányzik a gyógyítás?

Balázs Boglárka:

Nem, mert tanítok két helyen is, a Zeneakadémia népzene tanszékén hangegészségtant, az ELTE-n halláskórtant, előtte pedig a pécsi orvostudományi karon is oktattam. Mindkét tárgynak az egyetemi jegyzetét én írtam, most címzetes egyetemi docensként adom át azt a tudást, amit egy életen át sikerült felhalmoznom. Nem túlzás, hogy aki valaha Magyarországon sikerrel énekelt, annak a torkát én már láttam.